

Covid-19 pandēmijas ietekme dabasgāzes nozarē

Avots: Dreamstime

Leo Jansons

Šobrīd pasaules dabasgāzes sektora attīstību, tāpat kā ekonomiku kopumā, ietekmē Covid-19 pandēmijas raisītais saspīlējums. Protams, nozares funkcionēšana nav apstājusies nedz cauruļvadu, nedz sašķidrinātās dabasgāzes (SDG) segmentā, tomēr ir pieredzētas būtiskas izmaiņas, tostarp strauja resursu cenu lejupslīde un mērēns pieprasījuma kritums.

Eiropas reģionā vērojams arī piedāvājuma pārsātinājums – to nosaka šī gada neparasti siltā ziema, kā arī patēriņa kritums pēc ekonomiskās aktivitātes samazināšanās Covid-19 ierobežošanai, kas Eiropu smagi skāra šī gada martā un aprīlī. 2020. gada apkures sezonas beigu posmā (marta sākumā) Eiropas dabasgāzes uzglabāšanas jaudu potenciāls bija izmantots par vairāk nekā 60%, kas ir vēsturiskais maksimums kopš Eiropas dabasgāzes uzglabāšanas jaudu izmantošanas intensitātes monitoringa aizsākumiem. Līdz jaunajai ziemas sezonai paredzētās dabasgāzes iesūkšanās sākumam šis apjoms gan varētu sarukt, tomēr, visticamāk, ne tik daudz kā citus gadus. Tas nozīmē, ka lēto dabasgāzi, kas šobrīd lielā daudzumā pieejama teju visos pasaules reģionos, vismaz Eiropā fiziski var nebūt kur noglabāt.

Patlaban pandēmija ir atvirzījusi otrajā plānā dabasgāzes cīņu par "savu vietu zem saules" Eiropas enerģētikas pārejā. Vēl arvien nav skaidra šā resursa iespējamā vieta Eiropas Savienības (ES) finanšu taksonomijas struktūrā. Nav noliedzams, ka dabasgāzei varētu tikt atvēlēta būtiska loma pārejā uz oglekļa mazieltīpīgu ekonomiku, tomēr nosacījumi pagaidām nav definēti. Dabasgāzei ir vērā ņemams ekonomikas dekarbonizācijas potenciāls vidējā termiņā, aizstājot CO₂ daudz intensīvāko akmeņogļu ģenerāciju, un arī ilgtermiņā – nodrošinot elastīgas, drošas un ilgtspējīgas bāzes jaudas atjaunojamo energoresursu balansēšanai. Kā uzsver energoekonomikas krīzes menedžmenta analītiķi, tieši Covid-19 pandēmijas seku novēršanas periods varētu dot dabasgāzei tik nepieciešamo izrāvienu globālās enerģētikas dekarbonizācijas kontekstā.

Saprotot, ka patlaban strauji mainīgajā enerģētikas situācijā ir grūti izteikt visaptverošas prognozes, "Energija un Pasaule" piedāvā paraudzīties uz Covid-19 pandēmijas izraisītajām dabasgāzes tirgus norisēm caur globālā SDG sektora svārstību, vienas no Covid-19 visvairāk skartās valsts – Itālijas un arī Latvijas dabasgāzes sektora prizmu.

SDG sektora svārstības

Covid-19 pandēmija un globālo naftas cenu kritums būtiski ietekmē dabasgāzes jomu. Abi faktori padziļina pašreizējo nelīdzsvarotību starp piedāvājumu un pieprasījumu SDG tirgū un paildzina zemo cenu stagnāciju. Tā rezultātā – un pieņemot, ka cenu stagnācija varētu turpināties vēl divus gadus, – jau šogad SDG pieprasījums pasaulē varētu sarukt par 8% jeb vairāk nekā 25 miljoniem tonnu gadā (Mtpa).

SDG tirgū sāk iezīmēties arī izteikta piegādes līgumu izpildes nekonsekvence. No pasūtītāju puses tiek lauzti vai radikāli pārskatīti piegāžu līgumi, kas ļoti bieži skar SDG ražotājus ASV. Slānekļa gāzes ražotājiem ir samērā viegli slēgt ekspluatācijā esošos urbumus vai pārtraukt urbšanu, pat uz laiku apturot un iekonservējot projektus, turpretī SDG sašķidrināšanas iekārtu projektos apturēt darbus ir daudz grūtāk.

Līdz ar to jauni ieguldījumi SDG sektorā noteikti aizkavēsies un ārkārtas gadījumos tiks pat atcelti – tas attieksies uz arī SDG importa terminālu projektiem Āzijā un SDG eksporta investīcijām Austrālijā un ASV.

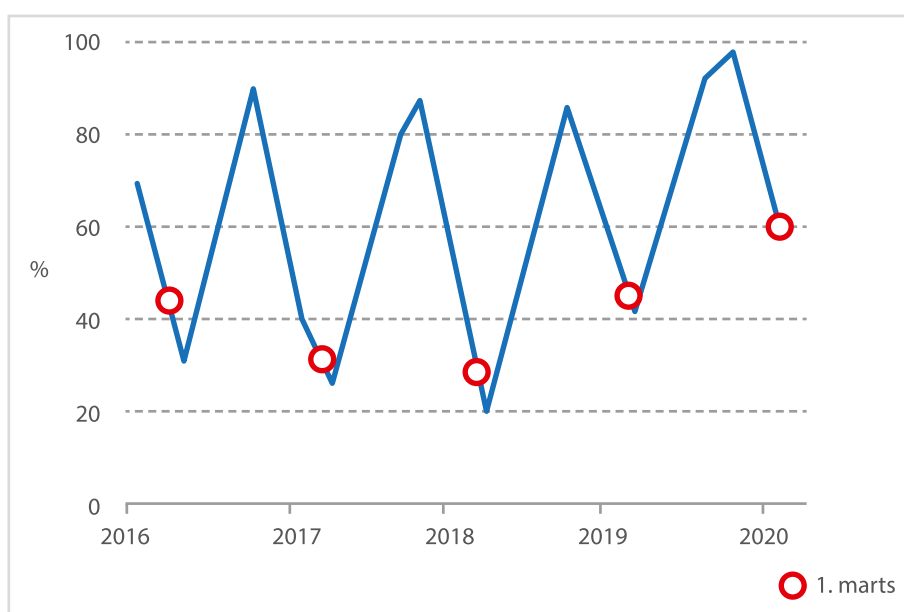
Pat pirms pandēmijas SDG sektorā bija vērojama arvien pieaugoša resursu pārprodukcija. Kopš 2015. gada globālās dabasgāzes sašķidrināšanas jaudas ir augušas vidēji par vairāk nekā 30 Mtpa, palielinot SDG piedāvājumu par aptuveni 10% gadā. Tiesa, SDG importa tirgi lielā mērā spēja absorbēt augošo SDG piedāvājumu līdz pat 2019. gada pirmajam ceturksnim, kad dabasgāzes tirgus izaugsmes palēninājums Ķīnā un sākums Āzijas ziemeļaustrumos iezīmēja tūlītēju cenas kritumu no 7–11 ASV dolāriem par vienu miljonu britu termisko vienību (mmbtu)¹ līdz nepilniem 5 dolāriem par vienu mmbtu Eiropā un Āzijā.

Šogad paredzēts nodot ekspluatācijā vēl papildu SDG sašķidrināšanas blokus ar kopīgo jaudu 24 Mtpa, līdz ar to pasaules SDG tirgū vēl vairāk pieaugs piedāvājums un, visticamāk, turpinās samazināties resursu cenas. 2019. gadā Eiropa veiksmīgi darbojās kā "pēdējās iespējas tirgus", tāpēc Eiropas SDG imports 2018. – 2019. gadā gandrīz divkāršojās. Taču par Eiropas spēju turpināt SDG uzkrāšanu liek šaubīties šī gada netipiski siltā ziema un rekordlielais dabasgāzes uzglabāšanas jaudu (pazemes gāzes krātuvju) aizpildījuma līmenis.

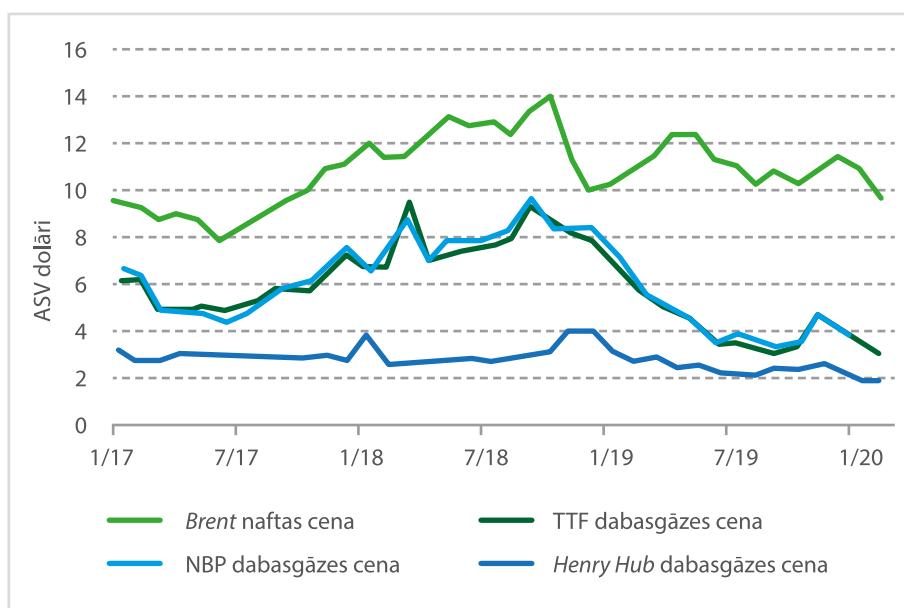
Pandēmijas ietekmē 2020. gada sākumā ir būtiski palēninājusies Ķīnas ekonomiskā izaugsme, vēl vairāk nekā 2019. gadā samazinoties pieprasījumam arī pēc dabasgāzes. Līdz šim Ķīna

bija otrā lielākā SDG importētāja un visstraujāk augošais SDG tirgus pasaulē. Pat ja ekonomiskā aktivitāte Ķīnā sāktu strauji atveseļoties jau šī gada otrajā pusē, tās dabasgāzes gada patēriņš varētu būt uz pusi mazāks nekā iepriekš prognozēts, atstājot lielu daļu pasaules vadošo SDG eksportētāju bez būtiskas noieta tirgus daļas un – bez prognozētās peļņas.

Arī Eiropas un citu pasaules reģionu SDG importa tirgi 2020. gadā diez vai kļūs stabilāki. Piemēram, pandēmijas sākotnējie rādītāji Itālijā liecina, ka dabasgāzes un citu energoresursu pieprasījums rūpniecības nozarēs kopš sociālās distancēšanās pasākumu ieviešanas samazinājies par vairāk nekā 10%. Kaut arī zemās cenas drīzumā padarīs SDG par vienu no izdevīgākajiem energoresursiem, dabasgāzes pieprasījuma strukturālais un sezonālais raksturs apvienojumā ar strauji krītošo kopējo enerģijas pieprasījumu, visticamāk,

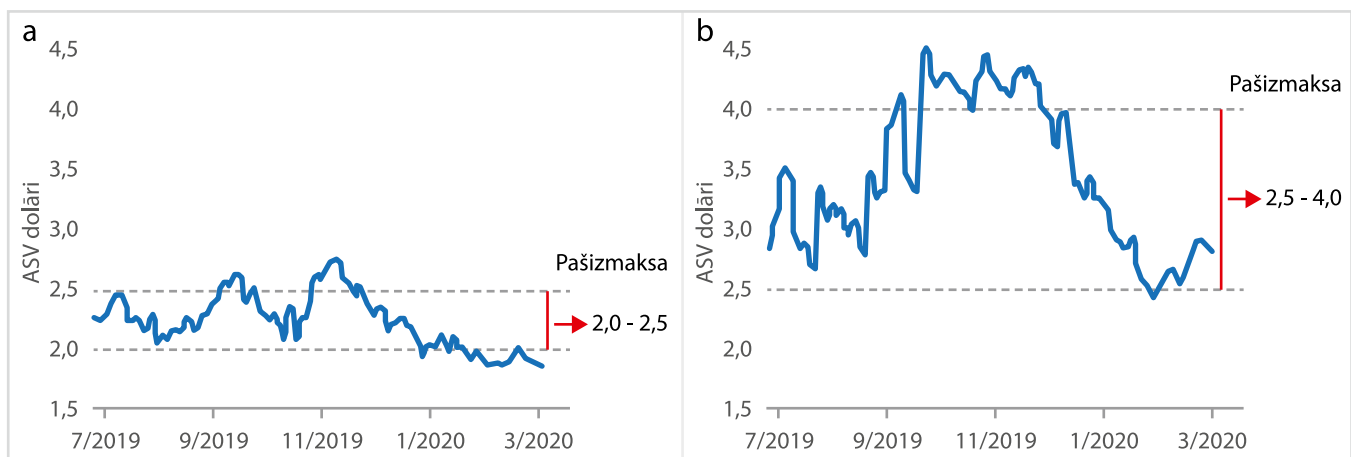

Eiropas dabasgāzes krātuvju piepildījums (2016. gada janvāris – 2020. gada 1. marts, %)

Eiropas dabasgāzes cenu un Brent naftas cenu dinamika (2017. gada janvāris – 2020. gada februāris, 1 mmbtu, ASV dolāros)

¹ 1 mmbtu – ap 0.29MWh

ASV SDG (Henry Hub, a) un Eiropas cauruļvadu (TTF, b) dabasgāzes cenu līkne (2019. gada jūlijs – 2020. gada marts, ASV dolāros par 1 mmbtu)

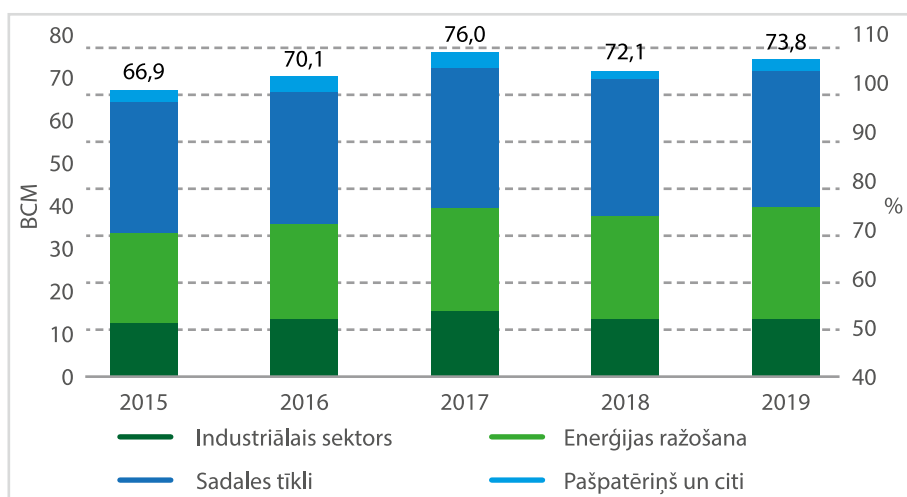
būtiski bremsēs sektora izaugsmi kā šogad, tā arī nākamā gada sākumā. ASV biznesa konsultantu *Boston Consulting Group* eksperti pieļauj, ka globālais SDG pieprasījums īstermiņā varētu samazināties par 2%.

Zemās cenas rada pieaugošu spiedienu kā uz dabasgāzes ieguvējiem, tā arī SDG piegādātājiem. Lai gan šobrīd SDG

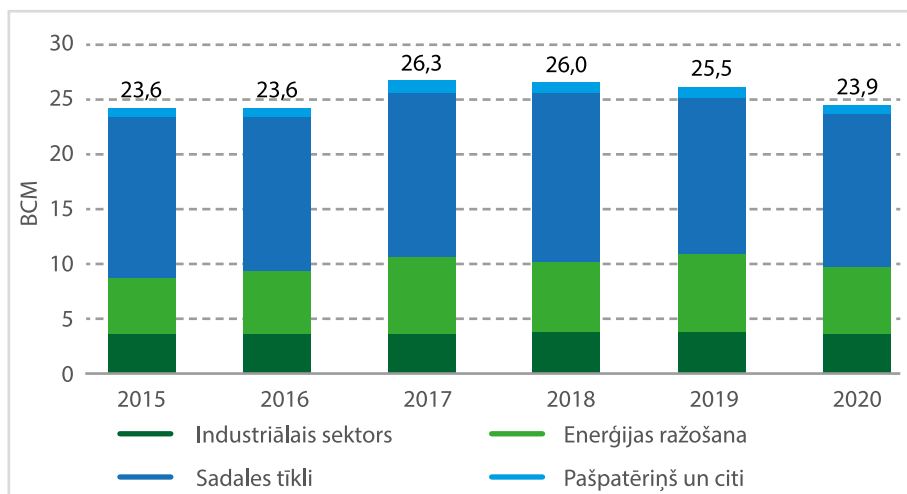
veido tikai ap 11% no visām pasaules dabasgāzes piegādēm, tomēr daudzos tirgos, kur dabasgāzes piegādes diversifikācija var nodrošināt nepietiekami vai cauruļvadu dabasgāze nav pieejama vispār, tām ir izšķiroša nozīme.

Zemo cenu spiedienu izteikti jūtams ASV dabasgāzes tirgū. Kopš janvāra *Henry Hub* dabasgāzes biržas tūlītējā (*spot*)

cena lielākoties nav pakāpusies augstāk par 2 ASV dolāriem par vienu mmbtu. Nesen tā sasniedza zemāko atzīmi kopš 1995. gada, noslidot līdz 1,6 ASV dolāriem par vienu mmbtu. Tas ir krietni zem dabasgāzes resursu izstrādes pašizmaksas, kas svārstās starp 2 un 2,5 dolāriem par vienu mmbtu. Tā rezultātā daudzas dabasgāzes kompānijas ASV saskaras ar nopietnām finansiālām grūtībām. Eiropā zemo SDG cenu līmenis ietekmē arī cauruļvadu dabasgāzes piegādātājus. Eiropas EEX dabasgāzes tirgus platformā aprīļa beigās cenas noslidēja zem 2,7 dolāriem par vienu mmbtu jeb 9,8 dolāriem (ap 8 eiro) par vienu megavatstundu (MWh), kas ir zemākais EEX fiksētais izmaksu līmenis cauruļvadu dabasgāzes piegādēm.

Itālijas dabasgāzes patēriņš 2015. – 2019. gadā, pa sektoriem (BCM, %)

Itālijas dabasgāzes patēriņš 2015. – 2020. gada pirmajā ceturksnī, pa sektoriem (BCM)

Itālijas dabasgāzes patēriņa dinamika pandēmijas apstākļos

Itālijas dabasgāzes tirgus ir trešais lielākais ES, to raksturo ilgtermiņa piegādes līgumi un ievērojams dabasgāzes īpatsvars mājsaimniecību un rūpnieciskajā sektorā.

Atskatoties uz Itālijas dabasgāzes tirgus dinamiku aizvadītajos piecos gados, redzams, ka šajā laika periodā dabasgāzes pieprasījums valstī svārstījies ap 71 miljardu kubikmetru (BCM)

gadā, maksimuma atzīmi – 76 BCM sasniedzot tikai vienu reizi, 2017. gadā.

Pērn Itālijas dabasgāzes patēriņš veidoja ap 73,8 BCM – par 1,7 BCM jeb 2,3% vairāk nekā 2018. gadā. Šo pieaugumu noteica pārveides sektora dabasgāzes patēriņa pieaugums par apmēram 10%, kā arī salīdzinoši zemās dabasgāzes cenas un lielais resursu piedāvājums. Savukārt dabasgāzes patēriņa kritumu 2019. gadā piedzīvoja gan mājsaimniecību, gan rūpniecības sektors – attiecīgi par 2% un 1,8%.

Dabasgāzes patēriņš Itālijā pēdējos piecos gados ir nosacīti iedalāms divos posmos: pirmais posms no 2015. līdz 2017. gadam rāda strauju dabasgāzes patēriņa kāpumu par 9 BCM (no 66,9 līdz 76 BCM), bet otrais posms – samazinājumu par 2 līdz 3 BCM.

Dabasgāzes konkurētspēja Itālijas tirgū, salīdzinot ar akmeņogļu un hidroģenerāciju, periodā no 2015. līdz 2020. gadam ir ievērojami nostiprinājusies. Turklāt, neraugoties uz šī gada silto ziemu, Itālijas dabasgāzes uzglabāšanas un SDG regazifikācijas jaudas tika noslogotas visai intensīvi. SDG regazifikācijas apjoms valsts trijos SDG importa termināļos palielinājās no 25% 2018. gadā līdz gandrīz 85% pērn (līdz 97% Rovigo termināli, kas pamatā importē SDG no Kataras; līdz 94% Toskānas termināli, kas importē SDG no ASV; un līdz 64% Panigaljas (*Panigaglia*) termināli, kas importē SDG no Alžīrijas).

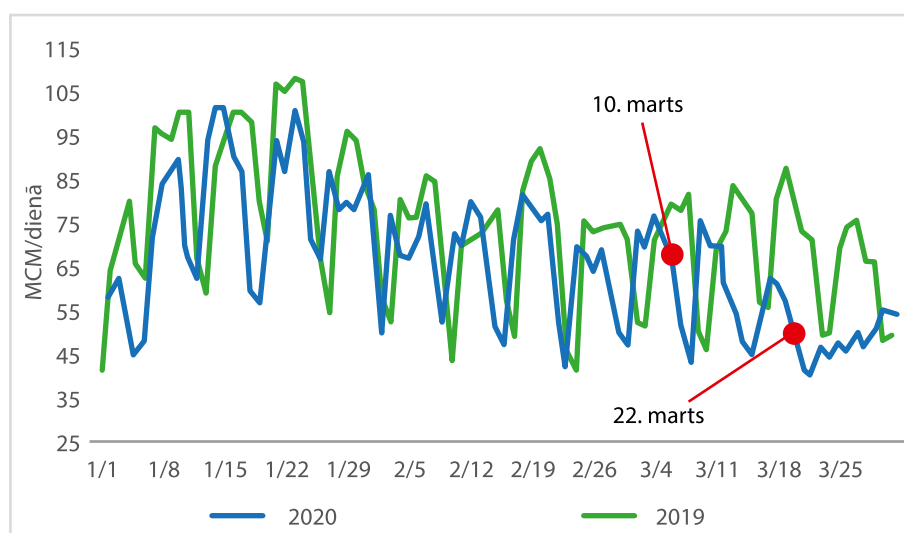
Itālijas dabasgāzes tirgū dominē Dabasgāzes eksportētājvalstu foruma (*Gas Exporting Countries Forum – GECF*) dalībvalstu² piegādes, kas nodrošina ap 95% no visa Itālijas dabasgāzes patēriņa (80,4% pa cauruļvadiem un 14,6% SDG; ja pieņem, ka visa caur *Passo del Gries* dabasgāzes mērīšanas staciju importētā dabasgāze nāk no Norvēģijas).

2020. gads dabasgāzes nozarei paies Covid-19 pandēmijas un tās seku pārvarēšanas zīmē. Visticamāk, strauja ekonomikas atveseļošanās nav sagaidāma, tomēr patlaban galvenais ir panākt, lai situācija neturpina pasliktināties gada otrajā pusē. 2020. gada 1. ceturkšņa dati rāda, ka, salīdzinot ar 2019. un 2018. gadu, Itālijas dabasgāzes patēriņš ir samazinājies par attiecīgi 6,5% un 8,1%. Salīdzinot ar 2019. gada 1. ceturksni, dabasgāzes patēriņš Itālijā 2020. gada 1. ceturksnī reālos skaitļos

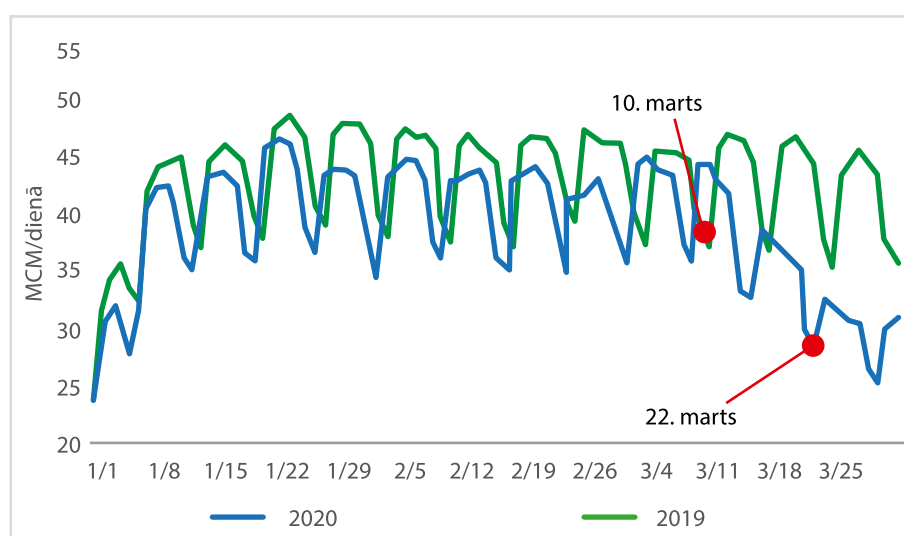

Avots: Dreamstime

SDG kravas kuģis piestāj Panigaljas termināli, Itālijas piekrastē

Itālijas dabasgāzes patēriņa dinamika industriālajā sektorā 2019. – 2020. g. janvārī – martā (MCM/dienā)

Itālijas dabasgāzes patēriņa dinamika pārveides sektorā 2019. – 2020. g. janvārī – martā (MCM/dienā)

² Alžīrija, Bolīvija, Ēģipte, Ekvatoriālā Gvineja, Irāna, Libija, Nigērija, Katara, Krievija, Trinidāda un Tobago un Venecuēla.

samazinājies par 10%: šī gada pirmajā ceturksnī valstī patērēti vien 7,5 BCM. Būtiskākais dabasgāzes patēriņa kritums šajā periodā ir rūpniecības sektorā – ap 8,8%.

Itālijas valdība no 12. marta noteica stingrus ierobežojumus rūpniecībai ar daļēju ražošanas pārtraukšanu visā valstī. Vidējais dabasgāzes patēriņš valsts rūpniecībā 2020. gada 10. un 11. martā bija ap 71 miljonu kubikmetru dienā (MCM/d), bet jau divas dienas vēlāk – 13. martā tas saruka par 20 MCM/d līdz 50 MCM/d atzīmei. 23. martā Itālijas valdība paziņoja par turpmākiem ierobežojumiem, slēdzot visu ražošanu, kas nav vitāli svarīga valsts izdzīvošanai, un šie pasākumi vēl vairāk ietekmēja rūpniecības nozari, dabasgāzes patēriņam krītoties vēl par 10 MCM/d līdz 40 MCM/d.

Arī Itālijas enerģijas ražošanas sektorā Covid-19 ietekme ir visai asi jūtama. Kopš ierobežojošo pasākumu ieviešanas marta beigās dabasgāzes patēriņš pārveides sektorā samazinājās no 47 MCM/d martā līdz aptuveni 36 MCM/d aprīlī jeb par aptuveni 24%.

Itālijas dabasgāzes importam 2019. gadā bija pieaugoša tendence – apmēram plus 4,8% salīdzinājumā ar 2018. gadu, un tas galvenokārt nāca no tādām valstīm kā Krievija (42,1%), Alžīrija (17,9%), Libija (8,1%), Nīderlande un Norvēģija (15,7%) un Katara (11,2%). Kopš 2015. gada Itālijas tirgū ienācis jauns SDG piegādātājs – ASV, tomēr tā eksporta pozīcijas vēl nav īpaši stabilas. Piemēram, 2019. gadā SDG imports no ASV veidoja tikai 5% no kopējā Itālijas dabasgāzes importa un 3% no kopējā dabasgāzes patēriņa. Šogad sagaidāms, ka līdz ar dabasgāzes cenu samazinājumu ASV eksportētāju interese par Eiropas tirgiem varētu būtiski sarukt. GECF valstis ir galvenās Itālijas partneres, to ieguldījums ir aptuveni 95% no kopējā valsts dabasgāzes un SDG importa, un šī pozīcija tiks vēl vairāk nostiprināta ar Transadriātas dabasgāzes starpsavienojuma (*Trans Adriatic Pipeline*) nodošanu ekspluatācijā šī gada beigās vai, vēlākais, 2021. gadā, Itālijas ikgadējo importa grozu papildinot ar apmēram 10 BCM Azerbaidžānas dabasgāzes.

Itālijas ekonomikas lejupslīde – apvienojumā ar samērā siltiem klimatiskajiem apstākļiem šī gada pirmajos mēnešos – izraisīja ievērojamu dabasgāzes importa samazinājumu 2020. gada pirmajā ceturksnī: par 21% salīdzinājumā ar 2019. gadu un par 19% salīdzinājumā ar 2018. gadu.

Šī brīža prognozes paredz, ka Itālijas dabasgāzes patēriņš

varētu samazināties vai arī stagnēt vēl gana ilgstoši, tomēr mērķis ir panākt, ka valsts dabasgāzes pieprasījums šogad stabilizējas vismaz 2019. gada līmenī jeb, precīzāk sakot, nenokritis zem 70 BCM atzīmes.

Latvijas dabasgāzes tirgus reakcija

Covid-19 pandēmijas izraisītās pasaules dabasgāzes tirgus tendences atbalsojas arī Baltijas reģionā. Dabasgāzes cenu kritums un komersantu vēlme veidot "lētās gāzes" uzkrājumus tieši ietekmē Latvijas dabasgāzes sektora dinamiku. Iepriekšējos piecos gados bieži izskanēja jautājums, kā piepildīt Inčukalna pazemes gāzes krātuvi (PGK), lai pēc iespējas optimālāk izmantotu tās uzglabāšanas jaudas, turpretī 2020. gada sākumā situācija ir krasi mainījusies. AS "Conexus Baltic Grid" informē, ka līdz ar vienotā dabasgāzes tirgus darbības uzsākšanu šī gada 1. janvārī ir palielinājusies interese par Inčukalna PGK sniegtajiem pakalpojumiem. 2020. gada 1. ceturksnī izņemtās dabasgāzes apjoms no krātuves sasniedzis 7447 MWh, kas, salīdzinot ar 2019. gada 1. ceturksni, ir par 14% vairāk. No tā vairāk nekā puse tika izņemta vienotā tirgus dalībvalstu vajadzībām, proti, 37% tika izņemti Somijas lietotāju vajadzībām, savukārt 14% – Igaunijas vajadzībām.

Nākamajai sezonai (no 2020. gada 1. oktobra līdz 2021. gada 30. septembrim) par 4,9% samazināsies maksa par izejas punkta izmantošanu Latvijas dabasgāzes lietotāju apgādei, sasniedzot 2,004 eiro/MWh. Tarifa samazinājumu ietekmējusi veiksmīgi aizvadītā izsole par dabasgāzes uzglabāšanu Inčukalna PGK enerģētiskās krīzes vai valsts apdraudējuma gadījumā 2020. – 2021. gadam, kā arī vienotā dabasgāzes tirgus izveide.

Kas attiecas uz dabasgāzes cenu līmeni Baltijas valstu un Somijas reģionā, kā rāda reģionālās dabasgāzes biržas "Get Baltic" dati, aprīļa beigās un maija sākumā bija vērojams pakāpenisks cenu kritums līdz pat 7 un mazāk eiro par MWh. No 1. līdz 5. maijam Latvijas un Igaunijas tirdzniecības reģionā dabasgāzes zemākās un augstākās cenas svārstījās, attiecīgi, no 7 līdz 8 un no 8 līdz 9,50 eiro. Lietuvas tirdzniecības reģionā šajā laika posmā augstākās cenas atzīme nepārsniedza

Igaunija uz diviem gadiem būtiski samazina akcīzes nodokli dabasgāzei

Eiropas valstīs tiek ieviesti dažādi ekonomikas atveseļošanu veicinošie pasākumi. Tādus iecerējusi arī mūsu kaimiņvalsts Igaunija. Sākot ar šā gada 1. maiju, akcīzes nodokļa likme dabasgāzei Igaunijā samazināsies no 79,14 eiro līdz 40 eiro par 1000 kubikmetriem (m³) un būs spēkā divus gadus līdz 2022. gada 30. aprīlim. Tā rezultātā dabasgāzes akcīzes nodokļa likme noslīdēs līdz 2017. gada līmenim, un iedzīvotājiem tas nozīmēs dabasgāzes cenas pazemināšanos par 7,1%.

Igaunijā vairāk nekā 100 000 mājsaimniecību izmanto dabasgāzi mājokļu apkurei, ūdens sildīšanai un ēdiena gatavošanai. 2018. gadā mājsaimniecību sektors kopumā patērēja 67 miljonus kubikmetru (MCM), bet rūpniecības nozare – 118 MCM dabasgāzes. Samazinātais akcīzes nodoklis mūsu kaimiņvalsts dabasgāzes lietotājiem ļaus ietaupīt ap 2,7 miljonus eiro. Tiesa, dabasgāzes akcīzes nodokļa samazinājums neattiecas uz lieliem dabasgāzes patērētājiem, kuri noteiktos apstākļos varēs pretendēt uz citiem atbalsta veidiem.

Akcīzes nodokļa likme sašķidrinātai dabasgāzei, ko izmanto kā kurināmo katlumājām, samazinājusies gandrīz uz pusi – no 107,71 eiro līdz 55 eiro par 1000 kilogramiem.

8,50 eiro, bet Somijas tirdzniecības reģionā zemākās cenas fiksētas 6,40 līdz 8 eiro robežās.

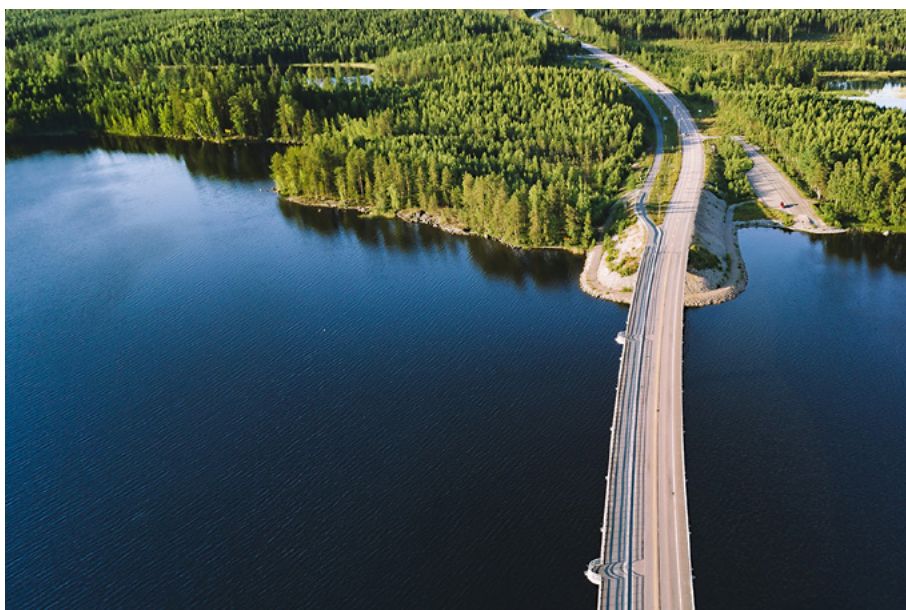
Latvijas dabasgāzes galapatēriņa jomā izmaiņas bijušas minimālas, un arī tās pamatā saistītas ar sezonālo faktoru. Kā liecina AS "Gasos" informācija, laika periodā no 2020. gada janvāra līdz martam (ieskaitot) dabasgāzes patēriņš gan mājāsaimniecību, gan tirgus klientu segmentos bijis stabils. Arī jaunu pieslēgumu un slodzes palielinājuma pieprasījumu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem minētajā laika periodā būtiski nav mainījies vai pat ir nedaudz pieaudzis.

Arī klientu apkalpošanā pandēmija lielas izmaiņas nav ieviesusi. Klātienē gan AS "Gasos" klientus nepieņem, un visi jautājumi tiek risināti attālināti – tostarp saistībā ar jauno pieslēgumu noformēšanu, projektu saskaņošanu, būvniecības dokumentācijas un topogrāfiju saskaņošanu, rakšanas atļauju noformēšanu. Dokumentus pieņem elektroniskā veidā, taču klients var tos sagatavot arī papīra formā un nodot pašapkalpošanās punktā, kas speciāli ierīkots klientu apkalpošanas centrā un iecirkņos. Parasti dienā šādi tiek saņemti 2–10 iesniegumi. Rūpējoties par darbinieku veselību, AS "Gasos" ir nodrošinājis iespēju klientu apkalpošanas centra darbiniekiem strādāt no mājām un arī klientu zvanus apkalpot attālināti. Klientu apkalpošanas centra darbinieku noslodze tiek kontrolēta attālināti, izmantojot programmu *Genesys CCPlus*.

Lai mazinātu Covid-19 izplatības draudus, kas saistīti ar iekšējo gāzesvadu sistēmu apsekošanu un hermētiskuma pārbaudēm, daudzdzīvokļu un arī mazstāvu dzīvojamās mājās gāzapgādes tehniskās uzraudzības darbi uz laiku ir pārtraukti.

Arī ārkārtējā situācijā turpinās jaunu dabasgāzes pieslēguma ierīkošana un atļautās maksimālās slodzes maiņa, iepriekš sazinoties ar klientu un pārliecinoties, ka klientam nav attiecīgo saslimšanas simptomu. Tomēr gadījumos, kad jaunu pieslēgumu vai slodzes palielinājumu nepieciešams nodrošināt daudzstāvu dzīvojamā mājā, AS "Gasos" speciālistiem ir jāpaseko visu mājas iedzīvotāju gāzes iekārtas, kas palielina Covid-19 izplatīšanās risku. Līdz ar to, rūpējoties par iedzīvotāju veselību, līdz ārkārtējās situācijas beigām šo darbu veikšana daudzdzīvokļu mājās var tikt atlikta.

Ar avāriju lokalizācijas un likvidācijas darbu veikšanu saistītie dienesti un personāls, ievērojot personīgās higiēnas un profilakses pasākumus, strādā bez ierobežojumiem. Pieņemot izsaukumu, tiek jautāts, vai tā veicējs atrodas karantīnā vai pašizolācijā. Avārijas dienesta darbiniekiem ierodoties objektā, izsaukuma veicējs aizpilda rakstisku apliecinājumu, ka nav inficēts ar Covid-19 un 14 dienu laikā nav ceļojis vai

Avots: Gasos

Igaunijas-Somijas starpvalstu dabasgāzes savienojums *Balticconnector*

Dabasgāzes patēriņš 2020. gada 1. ceturksnī (tūkst. m ³)			
	Janvāris	Februāris	Marts
Mājāsaimniecības	17 620	16 758	16 425
Tirgus klienti	104 405	103 779	92 344
Kopā	122 024	120 538	108 770

AS "Gasos" jauno pieslēgumu un slodzes palielinājuma pieteikumu skaits (2018. gads – 2020. gada pirmais ceturksnis)			
	2018	2019	2020
Janvāris	148	171	142
Februāris	294	301	283
Marts	374	396	406

Avots: AS "Gasos"

uzturējies Covid-19 skartajās valstīs vai teritorijās un nav bijis ciešā kontaktā ar Covid-19 infekcijas slimnieku, un parakstās par sniegtās informācijas patiesumu.

Ja izsaukuma veicējs tomēr ir Covid-19 slimnieks vai atrodas karantīnā vai pašizolācijā, tiek izvērtēts, vai nepieciešamos darbus ir iespējams veikt, neienākot objektā, kur atrodas inficētais. Ja tiek konstatēts, ka nepieciešamos darbus var veikt, tikai ienākot objektā, kur atrodas Covid-19 slimnieks vai karantīnā esoša persona, katram darbiniekam ir pieejams vienreizlietojams aizsargtērps: kombinezons ar kapuci, gumijas cimdi, bahilas, aizsargbrilles, aizsargmaska ar antibakterioloģisko filtru. Pirms darbu veikšanas tiek izvērtēts, vai tos var izpildīt viens darbinieks. Katrā Avārijas dienesta transportlīdzeklī atrodas dezinficējošie līdzekļi, kas ir pieejami katram darbiniekam lietošanai ikdienā.

Pēc nepieciešamo darbu veikšanas objektā, kurā atradies Covid-19 slimnieks vai karantīnai pakļautais iedzīvotājs, viss aizsargtērps tiek utilizēts, kā arī tiek dezinficēti visi izmantotie instrumenti. Avārijas dienesta brigādei atgriežoties dienestā, papildus tiek dezinficēts viss transportlīdzeklis, ar kuru tika braukts uz izsaukuma vietu. **E&P**